gemeente
eijsden-margraten

Aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel

Onderwerp
Landschapsfonds en Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023

Beslispunt(en)
1. Tot het instellen van een landschapsfonds;
2. Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 vaststellen

Toelichting

Aanleiding / motivering
De gemeente Eijsden- Margraten is een groene landschappelijk fraaie gemeente. De gemeente heeft een omvangrijk buitengebied waarin wordt gewoond, gerecreëerd en gewerkt. Natuurterreinen zijn veelal in eigendom van terreinbeheerders als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Limburgs landschap. Het omliggende land, het buitengebied, is voornamelijk eigendom van particulieren en agrariërs. Het is voor 60 % in agrarisch gebruik. De afgelopen 70 jaar is het kleinschalige agrarisch gebied onderhevig aan schaalvergroting. Door het grootschaligere gebruik van dit gebied zijn er steeds minder landschapselementen. De stikstof problematiek en de transitie van de landbouw hebben mogelijk een toename van akkerbouwareaal tot gevolg, waardoor verdere verschraling van het landschap op de loer ligt.

Relatie met bestaand beleid en strategische visie / integraliteit
In het manifest Buitengewoon Buitengebied heeft de gemeenteraad van Eijsden-Margraten, op 18 maart 2021, beschreven dat we streven naar een uitbreiding van ons groenblauwe landschappelijke raamwerk, met meer authentieke landschapselementen en betere ecologische verbindingen, zodat ons cultuurlandschap wordt versterkt. Deze ambitie wordt uitgewerkt in een gebiedsdifferentiatiekaart. Momenteel worden de aanwezige landschapselementen geïnventariseerd in de natuurwaarden kaart. De gebiedsdifferentiatiekaart die wordt opgesteld brengt in beeld waar de wens ligt het groenblauwe netwerk te versterken. Naar verwachting zal in 2024 deze kaart gereed zijn, aangeboden worden aan het college en vervolgens aan de raad. Dit is de uitwerking van het prioritaire thema ''landschap'', dat later wordt verankerd in het omgevingsplan.

Landschapsfonds
Om invulling te geven aan de opdracht van onze raad om het groenblauwe landschappelijk raamwerk uit te breiden wordt een landschapsfonds opgezet. Het fonds voorziet in het bundelen van budgetten en het duurzaam financieren van landschapsprojecten. De gemeente heeft geen directe rol in de realisatie van de Natura 2000 gebieden of het natuurnetwerk, echter wel in landschappelijke verfraaiing. Het financieren van het groenblauwe landschappelijk raamwerk kan deels via het landschapsfonds geschieden.

Gevolgen

Burgerparticipatie, toelichting en verantwoording
Het landschapsfonds is een middel om landschapsprojecten te financieren, burgerparticipatie is hierbij nog niet aan de orde. Wellicht dat het in de toekomst mogelijk wordt voor burgers aan het fonds te doneren.
De Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 biedt burgers nadrukkelijk de kans o m mee te werken aan de versterking van het landschappelijke groenblauwe raamwerk.

Financiële en personele aspecten, incidenteel / structureel, begrotingspost
Om te komen tot een structureel fonds wordt na goedkeuring van voorliggend raadsbesluit per 2023 gestart met een pilot van ruim 2 jaar. Tijdens deze pilot periode wordt het fonds gevuld met structurele landschapsmiddelen uit de begroting.
Er is jaarlijks € 100.000,- aan structurele gemeentelijk budget gereserveerd. Daarnaast heeft de Raad toegezegd om € 120.000,- uit de toeristenbelasting in te gaan zetten voor landschap, vanaf 2024 is dat 30 cent per overnachting.

Aanvullend op het gemeentelijke budget heeft de Provincie Limburg eenmalige € 100.000,- subsidie toegezegd

	Financiële bijdragen	*Gereserveerd bedrag*
1.	Structurele gemeentelijke bijdrage	€ 100.000
2.	Structurele gemeentelijke bijdrage vanuit toerismebelasting	€ 120.000
3.	Eenmalige provinciale bijdrage	€ 100.000
totaal		**€ 320.000**

De gemeentelijke middelen in het fonds kunnen niet verjaren. Gedurende de pilotfase wordt verder onderzocht hoe de middelen uit het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu en overige compensatiegelden van de gemeente Eijsden-Margraten toegevoegd kunnen worden aan het fonds.

<u>Onderbouwing uitgifte fonds</u>

Het landschapsfonds faciliteert de realisatie van landschapsprojecten via twee onderdelen:

Onderdeel 1: Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023
De Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 heeft tot doel om nieuwe kleine landschapselementen binnen de gemeente te realiseren. Denk hierbij aan boomgaarden, hagen, bosjes, graften, poelen en solitaire bomen buiten de bebouwde kernen

De aanleg van nieuwe landschapselementen wordt via de Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 mogelijk gemaakt. Inwoners van en grondeigenaren binnen onze gemeente worden in de mogelijkheid gesteld om op eigen gronden binnen onze gemeente tegen gereduceerd tarief landschapselementen aan te leggen.

Het Centrum voor Natuur en Milieu Educatie (CNME) uit Maastricht faciliteert de aanlegregeling. Het CNME zal het proces begeleiden en de communicatie verzorgen. De voorwaarden zijn vastgelegd in de subsidieverordening. Het fonds gaat niet het beheer van deze elementen vergoeden, de beheer verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaar van het element. Waar mogelijk kan de initiatiefnemer gebruik maken van de provinciale subsidie voor landschapsbeheer (het aNLB)

Alle gehonoreerde locaties zullen, na afloop van het plantseizoen, op kaart worden gezet en openbaar worden gemaakt via de website van de gemeente Eijsden-Margraten.

Onderdeel 2 Landschappelijke projecten:
De gemeente heeft het Landschapsontwikkelingsplan Eijsden en Margraten (LOP) vastgesteld. Hieronder vallen een groot aantal projecten die een positieve bijdrage leveren aan het landschap. Het LOP is in de bijlage opgenomen.

Het fonds draagt bij aan de voorbereiding en de uitvoering van gemeentelijke projecten uit het LOP.

Planning, uitvoering en evaluatie van het landschapsfonds
November 2023 tot april 2026

Communicatie
De Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 wordt breed gecommuniceerd om onze inwoners uit te dagen zelf actief privé bezit te vergroenen, middels landschapselementen.

Maatschappelijke effecten
De maatschappelijke effecten zijn groot en draagt met name bij aan de leefbaarheid. Het aanbrengen van landschapselementen en realisatie van landschapsprojecten draagt in positieve zin bij aan de klimaatdoelstellingen, vergroot de biodiversiteit en versterkt de recreatieve beleving.

Privacy
De persoonsgegevens van deelnemers worden beschermd. Daarnaast wordt met het CNME een verwerkersovereenkomst gesloten.

Risico's
- De Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 kent een plafond waarna de regeling wordt gesloten voor het boekjaar.
- Het opzetten van projecten heeft een langere looptijd nodig, de eerste jaren kan de uitgifte dan ook tegenvallen.
- Het eerste jaar zal de Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 nog bekendheid moeten krijgen binnen de gemeente.

Het college van Eijsden-Margraten
De gemeentesecretaris, De voorzitter,

Drs. M.A.G. Gerits mr. A. Krijnen

Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
Kleine landschappelijke elementen: Kleine landschappelijke elementen zijn streekeigen bomen (inclusief eventueel benodigde boombescherming en boompalen), een meidoorn/Limburgse hagen, poel (eventueel met stapelmuur) en bosplantsoenen (ten behoeve van bos, of graft).

Artikel 2 Doel

Het verhogen van de biodiversiteit en de landschappelijke aantrekkelijkheid om het leefklimaat binnen de gemeente te verhogen.

Artikel 3 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden aangevraagd voor de aanleg van kleine landschappelijke elementen op geschikt bevonden plekken rond de woonkern gekoppeld aan bebouwing (niet zijnde tuin) en in het buitengebied buiten de rode contouren binnen de gemeente Eijsden-Margraten (zoals vastgesteld door de Provincie Limburg).

Artikel 4 Vereisten

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet worden voldaan aan de volgende vereisten:

1. De aanvrager dient eigenaar te zijn van het perceel binnen de gemeente Eijsden-Margraten waarop het kleine landschappelijke element waarvoor subsidie wordt aangevraagd zal worden aangelegd.
2. Het plantmateriaal is streekeigen, klimaatbestendig, inheems en passend bij het bodemtype;
3. Realisatie van een poel draagt bij aan het behoud en ontwikkeling van beschermde soorten (geelbuikvuurpad of vroedmeesterpad);
4. Totale kosten van het kleine landschappelijke element zijn minimaal € 250 en maximaal € 8000.
5. Aanvrager houdt het kleine landschappelijke element minimaal 10 jaar in stand en beheert dit.
6. De verplichting onder lid 5 wordt middels een kettingbeding doorgegeven naar eventuele rechtsopvolgers.

Artikel 5 Subsidiabele kosten

Als subsidiabele materiaal kosten komen in aanmerking:

1. Plantmateriaal van het kleine landschappelijk element.
2. Boombescherming, boompalen en andere benodigdheden die nodig zijn voor het klein landschappelijk element
3. Aanleg van een poel eventueel in combinatie met een stapelmuur.

Artikel 6 Aanvraag

De subsidie kan enkel via het webformulier worden aangevraagd. Het webformulier staat op de website van de gemeente Eijsden- Margraten. Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst / ontvangst.

Artikel 7 Weigeringsgronden

Er wordt geen subsidie verleend voor klein landschappelijke elementen als:

1. Deze ten gevolge van een compensatie-of herplantplicht moeten worden aangelegd en/of;
2. Deze ter invulling van siertuinen worden aangelegd en/of;
3. De gewenste poel niet bijdraagt aan de instandhouding van beschermde soorten (geelbuikvuurpad of vroedmeesterpad)
4. Niet wordt voldaan aan de voorwaarden zoals benoemd in artikel 4 en artikel 5 van deze verordening.

Artikel 8 Proces Beplantingsplan, Subsidieverlening en subsidieverstrekking

De subsidieaanvraag wordt beoordeeld door het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (het CNME). Het CNME beoordeelt of:

- de aanvrager binnen de doelgroep bedoeld in artikel 4 lid 1 valt; en
- het een subsidiabele activiteit als bedoeld in artikel 3 is;
- bij aanvraag van een poel deze voldoen aan artikel 4 lid 3.

1. Wordt voldaan aan de vereisten in de artikelen 3 en 4 dan maakt CNME een afspraak met de aanvrager op locatie om een realisatieplan op te stellen.
2. CNME stuurt halfjaarlijks een lijst van aanvragers met het realisatieplan naar de gemeente.
3. De aanvrager ontvangt een voorlopig toewijzingsbesluit. Daarin staat de hoogte van het subsidiebedrag en een betaalverplichting.
4. De aanleglocaties worden op kaart gezet en via de gemeentelijke website gepubliceerd.

Artikel 9 Subsidiebedrag

Bij aanplant:

1. De aanvrager ontvangt een subsidiebijdrage van 75% van de totale materiaalkosten in natura. De aanvrager kan hierdoor het toegekende plantmateriaal en de overige benodigdheden afhalen bij een door de gemeente Eijsden- Margraten geselecteerde, leverancier van de producten.
2. De resterende 25% van de materiaalkosten komen voor rekening van de aanvrager en worden separaat gefactureerd bij de aanvrager.

Bij realisatie poel:

1. De aanvrager ontvangt een subsidiebijdrage van 75% van de totale aanlegkosten in natura. De gemeente Eijsden-Margraten verleent opdracht aan een door de gemeente geselecteerde aannemer om de poel te realiseren.
2. De resterende 25% van de aanlegkosten komen voor rekening van de aanvrager en worden separaat gefactureerd bij de aanvrager

Artikel 10 Subsidieplafond

Het subsidieplafond is jaarlijks vastgelegd in de begroting van de gemeente Eijsden- Margraten.

Artikel 11 Openstelling regeling

1. De aanvraagperiode start met ingang van inwerkingtreding van deze verordening, maar niet eerder dan 1 november 2023.
2. De afhaalperiode wordt per project bepaald en valt tussen 1 november en 1 maart van het daarop volgend kalenderjaar.

Artikel 12 Slotbepalingen

1. Deze verordening kan worden aangehaald als: Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023.

gemeente
eijsden-margraten

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Leefomgeving;

Besluit:
1. Tot het instellen van een landschapsfonds;
2. Dat de Subsidieverordening aanleg kleine landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023 wordt vastgesteld.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 26 september 2023.

Amendement bijgevoegd

De griffier,

Mr. M. Verbeet

De voorzitter,

Mr. A. Krijnen

Unaniem aangenomen.

PRO Eijsden-Margraten

AMENDEMENT autochtone beplanting waar mogelijk

DE RAAD VAN DE GEMEENTE EIJSDEN-MARGRATEN
In vergadering bijeen op *26 september 2023*,
Behandelende agendapunt 6 *Landschapsfonds en Subsidieverordening aanleg klein landschappelijke elementen Eijsden-Margraten 2023*

CONSTATERENDE DAT

- Het raadsvoorstel zich richt op inheemse soorten
- Biodiversiteit rondom autochtone bomen vele malen groter is
- Autochtone bomen vaak beter bestand tegen ziekten zijn en soms meer klimaatbestendig

OVERWEGENDE DAT

- De gelden uit het landschapsfonds duurzamer besteed worden aan autochtone beplanting, aangezien dit biodiversiteit vergroot en kans op ziekten verkleint
- De gemeente als opdrachtgever telers mogelijk in beweging kan brengen meer autochtone beplanting te realiseren
- Autochtone beplanting niet altijd beschikbaar is, waardoor naar inheemse beplanting zou moeten kunnen worden uitgeweken als alternatief

WIJZIGT HET BESLUIT ALS VOLGT:

- Artikel 4 lid 2 uit te breiden naar: het plantmateriaal is streekeigen, waar mogelijk en bij voorkeur autochtoon, klimaatbestendig en passend bij het bodemtype. Indien autochtone beplanting niet beschikbaar is, kan naar inheemse beplanting worden uitgeweken als alternatief.

En gaat over tot de orde van de dag.

PRO fractie

Franklin Boon
Ron Mourmans
Wiel Blezer
Sjanne Quellhorst

EML fractie

John Nelissen
René Janssen
Rob Hermans
Sander Coninx
Chayenne Eerlingen
Roger Geelen
Peter Hendriks